

К. е. н. Олійник Т. І., Литвиненко В. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОСНОВНІ ВИРОБНИЧІ ФОНДИ ПІДПРИЄМСТВ ЖКХ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ДЖЕРЕЛА ОНОВЛЕННЯ**

Ефективність діяльності підприємств міського господарства безпосередньо не впливають на можливості виходу нашої країни на високі позиції в світовому соціально-економічному просторі, але забезпечення населенню комфортного життя у гідних умовах є важливим завданням сучасності. На регіональному та місцевому рівнях зазначене завдання покликано виконувати підприємства різного профілю, поєднанні у житлово-комунальний комплекс. На сьогодні підприємства житлово-комунального господарства здебільшого збиткові, їх діяльність невпорядкована і викликає велику кількість нарікань, значна частка яких є об'єктивними й справедливими. Однією з важливих проблем є недосконалість техніко-технологічної бази галузі, а саме високий рівень морально-фізичного зносу ОВФ, що призводить до функціонування в режимі аварійних й надзвичайних ситуацій та обумовлює низьку якість продукції та обслуговування. Отже, пошук шляхів вдосконалення техніко-технологічної бази підприємств ЖКХ набуває актуального характеру.

В Донецькому регіоні основним постачальником послуг водопостачання є комунальне підприємство «Вода Донбасу», одним із структурних підрозділів якого є Селидівське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства, основною метою діяльності якого є господарське і питне водопостачання фізичних та юридичних осіб, очищення господарських, промислових та побутових стічних вод. Діяльність підприємства – збиткова, чистий збиток складав у 2016 р. – 14,4 млн грн, у 2015 р. – 20,0 млн грн, у 2014 р. – 17,6 млн грн, у 2013 р. – 13,9 млн грн [1].

Проведений аналіз стану, структури, руху, ефективності використання основних виробничих фондів Селидівського ВУВКГ КП «Вода Донбасу» за 2013–2016 роки показав, що у структурі загальної вартості основних виробничих фондів найбільшу частку (65,2–66,2 %) складали інженерні споруди. Будівлі

нежитлового призначення мали частку від 15,7 до 16,3 %. Найменшу частку в загальній вартості основних виробничих фондів склали машини і обладнання (0,7–1,6 %).

На підприємстві спостерігається вкрай низькі темпи оновлення ОВФ (1–3 %), коефіцієнт вибуття ще нижче – 0,027–0,52 %. Коефіцієнти приросту склали 0,01–0,027, що свідчить про незначний, але все ж таки приріст ОВФ. На підприємстві склалась ситуація за якої відбувається нагромадження застарілих основних фондів.

Високий рівень зносу характеризують значення коефіцієнт зносу основних виробничих фондів, який дорівнює на підприємстві 83–84 %, відповідно придатність основних фондів складає 16–17 %. На кінець 2016 року на підприємстві 43 % основних виробничих фондів складало обладнання віком понад 20 років, 32 % – віком від 10 до 20 років, 25 % – віком від 5,5 до 10 років, що підтверджує тенденцію старіння ОВФ підприємства.

Показники ефективності використання основних фондів, зокрема коефіцієнти фондівіддачі та фондоємності, мають позитивну динаміку за рахунок зменшення середньорічної вартості ОФ та збільшення суми валового доходу, але рентабельність ОВФ має від'ємне значення, що є наслідком збиткової діяльності підприємства.

Отже, на Селидівському ВУВКГ КП «Вода Донбасу» існує потреба в оновленні ОВФ. З усіх виробничих об'єктів водопровідно-каналізаційних господарств найбільше потребують відновлення мережі водопостачання та водовідведення, від стану яких суттєво залежить якість надання послуг. Це в свою чергу потребує пошуків джерел фінансування капітальних вкладень.

В наукових літературних джерелах зазвичай виділяють три основних джерела фінансування вкладень в основні виробничі засоби: власний капітал (статутний фонд, спеціальні фонди, амортизаційний фонд, нерозподілений прибуток, тощо), позиковий довгостроковий капітал (банківські кредити), фінансовий лізинг [2]. Залучення довгострокових банківських кредитів та оновлення ОВФ через лізингові угоди є досить проблематичним для більшості українських підприємств ЖКХ. За умов збиткової діяльності та як наслідок відсутності

прибутку і спеціальних грошових фондів, чи не єдиним власним джерелом фінансування оновлення ОФ є амортизаційний фонд.

За даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, основним джерелом інвестицій у 2016 році, як і впродовж попередніх років була амортизація в обсягах, що передбачені структурами тарифів. Так в 2016 р. із загальної суми інвестицій в галузі, яка складала 635,5 млн грн, 78 % профінансовано за рахунок амортизаційних відрахувань, у 2015 р. – 74,7 %. Позитивною тенденцією можна вважати збільшення як загальних обсягів інвестування (в 2016 р. порівняно з 2015 р. більш ніж на 95 млн грн, або на 17,7 %) так і суми фінансування за рахунок амортизації (в 2016 р. порівняно з 2015 р. більш ніж на 90 млн грн, або на 22,5 %) [3]. Таким чином, основним джерелом оновлення та модернізації техніко-технологічної бази Селидівського ВУВКГ КП «Вода Донбасу» на сьогодні є амортизаційний фонд, отже подальші дослідження слід спрямовувати на розробку та економічне обґрунтування пропозицій направлених на вдосконалення амортизаційної політики підприємства.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт КП «Компанія «Вода Донбасу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.voda.dn.ua>
2. Завора Т. М. Перспективні напрями оновлення основних засобів підприємства у системі підвищення його конкурентоспроможності / Т. М. Завора, О. І. Григоришина // Наука і економіка. – 2013. – №4(32). – Т.1 – С. 68–74.
3. Звіт про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Materialy_zasidan/2017/berezen/30.03.2017/p25_30-03-2017.pdf

К. е. н. Олійник Т. І., Онипенко Ю. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Соціальний розвиток підприємства – це процес якісного удосконалення соціальної складової життєдіяльності персоналу, яке забезпечується власними зусиллями та діями керівництва підприємства, яке функціонує з дотриманням законодавства на принципах соціально-орієнтованого господарювання. Управління